ÄSF-Nytt Hösten 2019 Årgång 31

Medlemsblad för Ängelholms Släktforskare

Vi är en förening för dig som är intresserad av släktforskning

Nu har vi flyttat till vår nya lokal
på Åsbogatan 25 A
(i källaren ingång från gaveln)

Bodknodd, ranchägare och bankir.
En berättelse av Britt Paulsén

Styrelsen

Ordförande, Web master
Per Ekelund
Tfn: 0706-29 35 51
e-post:per.g.ekelund@gmail.com

Vice ordförande, IT-ansvarig
Thomas Brorsson
Tfn 0709 37 54 53
e-post: brorsson.thomas1@gmail.com

Kassör
Karina Olin
Tfn: 0431-41 02 95
e-post: karina48.ae@gmail.com

Sekreterare, Facebook, biblioteksansvarig
Ilse Cort Wahlroos
Tfn: 0733-25 44 81
e-post: ilse.wahlroos@telia.com

Vice sekreterare, aktivitetansvarig
Ingrid Andersson
Tfn. 070 67 20 947
e-post: ingrid.andersson@bjarenet.com

Kursansvarig
PeO Sjöberg
Tfn. 0708 34 97 35
e-post: peosjoberg@tele2.se

Lokalansvarig
Bengt Möller
Tf 070-95 737 948
e-post: bengt.e.t.moller@gmail.com

Valberedningen:
Nils-Olov Freij
Lennart Holmberg

Besöksadress: Åsbogatan 25 A
262 51 Ängelholm.
Postadress: c/o Karina Olin
Sockerbruksgatan 12 B, 262 64 Ängelholm.
E-post: engelholm.genealogi@gmail.com
Hemsida: www.engelholms-släkt.se
Bankgiro: 5571-9504
Orgnr: 839400-8612
Medlemsavgift 175,00 kr/år

Redaktör ÄSF-nytt:
Ewa B. Andersson
Tfn 076-53 660 66
e-post: ewa.banders@outlook.com
Tore Månsson
Tfn: 070-32 092 27
e-post torevam@hotmail.com

ÄNGELHOLMS SLÄKTFORSKARE

Innehåll

Vår nya lokal	sid 3
Inbjudan	sid 4
Stiftelsen Gripen	sid 5
Våra kurser	sid 6
Bodknodd ranchägare...	sid 8
Det kom ett mejl	sid 11
Åvarp , Höja	sid 12

Ängelholms Släktforskare
Grundades 1988 för att främja släkt- och folklivsforskning med omnejd.

Föreningen har egen lokal för arkiv, bibliotek med utlåning, studieverksamhet, datasökning, tillgång till andra medlemsblad m.m.

2015 ändrades namnet till Ängelholms Släktforskare

Vår nya lokal

Styrelsen har under en längre period undersökt möjligheterna att skaffa en större lokal som dessutom är mer lättillgänglig. Varje nytt presumtivt objekt har inte passat vår plånbok. Men under vintern dök det upp en intressant lösning. Vi fick reda på att studieförbundet Medborgarskolan sökte ny lokal i Ängelholm samtidigt som Ängelholmshem erbjöd oss en annan större lokal. Kontakt togs med Medborgarskolan som visade sig vara intresserade av att samlokalisera.
Ett intensivt förhandlings- och planeringsarbete tog vid. I mitten av maj skrevs den sista signaturen på. Den nya lösningen är att vi och Medborgarskolan delar på en 4-rumslokal som är nästan 3 gånger större än vår nuvarande. Nu återstod bara den fysiska flytten och färdigställandet med allt vad det innebar. Den 2-3 juli gick flyttlassen.

Innan vi drar igång höstens verksamhet, är invigningen av lokalerna. Se separat annons i denna tidning.
Och det viktigaste av allt; vi hoppas att Du kära medlem, besökare och elev ska finna den nya lokalen trivsam och ändamålsenlig. Lokalen är handikappanpassad med en hiss från ingång 25 A.
Styrelsen vill passa på att tacka alla, interna som externa aktörer, ingen nämnd och ingen glömd, som varit inblandade i denna process. Utan er hade detta aldrig rotts i hamn.
Vi ses i den nya lokalen på Åsbogatan 25 A i källaren (ingång på gaveln, se bild på framsidan av tidningen).

Välkommen

Ordföranden, Styrelsen

ÄNGELHOLMS SLÄKTFORSKARE

medborgarskolan

Öppet Hus Torsdagar

19 september 13.00—17.00
3 oktober 13.00—17.00
17 oktober 13.00—17.00
31 oktober 13.00—17.00
14 november 13.00—17.00
28 november 13.00—17.00

Vi ses i lokalen på Åsbogatan 25 A
i källaren ingång från gaveln
Välkomna

ÖPPET HUS

29 augusti

Kl. 16.00 – 18.00

Åsbogatan 25 A
(källarvåningen ingång från gaveln)

Vi har nu flyttat in i vår nya lokal.

Kom och titta.

Det bjuds på dricka och tilltugg.

Välkomna

Styrelsen

Föreningen har fått ny ordförande, Per Ekelund (till vänster) som valdes vid årsmötet i februari, tar över efter Nils-Olov Freij.

Bidrag från Stiftelsen Gripen.

Som alla vet som sysslar med släktforskning har verksamheten blivit mer och mer beroende av den snabba teknikutvecklingen. Vårt sökande efter information om våra förfäder i landsarkiv eller på mikrofichekort sker nu i den digitaliserade världen i våra hem eller tillsammans i våra släktforskarföreningar. Men även den världen förändras i snabb takt. För att kunna hänga med och utveckla verksamheten krävs utbyte av föråldrade datorer och uppdateringar av en mängd olika programvaror. Detta gäller naturligtvis även för Ängelholms släktforskare. Under vintern 2018/2019 blev frågan högst aktuell om hur föreningen på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt skulle kunna hänga med i den här utvecklingen. Förre ordföranden Nils-Olov Freij föreslog då att föreningen skulle söka bidrag från Stiftelsen Gripen i Ängelholm för att kunna hålla en hög nivå på forskningen och bereda möjlighet till ytterligare utveckling hos Ängelholmsborna för släktforskning.
Förslaget togs emot positivt i styrelsen och i februari 2019 skickades en ansökan in till Stiftelsen Gripen om 50 000 kr för att byta ut 12 st. datorer och i början av maj fick föreningen ansökan beviljad. Upphandling av datorer pågår och styrelsen räknar med att de ska vara på plats med alla programvaror inmatade när kursverksamheten startar igen till hösten.
Styrelsen vill i sammanhanget passa på och tacka Stiftelsen Gripen för bidraget. Förhoppningsvis kommer det att bidra till ökat intresse och kunskap för släkt- och folklivsforskning i Ängelholm med omnejd.

Vid pennan/tangentbordet
Gunnar Jakobsson

Våra kurser 2019

Föreningen erbjuder följande kurser:

Nybörjarkurser

Fortsättningskurser

Paleografikurser

Disgen 2019

Temakurser

All information hittar ni på vår hemsida under KURSER.

Hemsidan: www.engelholms-släkt.se

Våra kurser hösten 2019

Har du frågor så hör av Dig till **engelholm.genealogi@gmail.com**
OBS! Om inget annat anges genomförs kurserna i vår lokal på Åsbogatan 25 A (på gaveln, ner för trappan) Ängelholm.

Nybörjarkurs släktforskning. (8 gånger)

Kursen ger Dig grundläggande kunskaper i ämnet släktforskning så att Du kan börja söka dina rötter.
Efter genomgången utbildning har Du påbörjat ditt släktträd och kanske funnit många intressanta uppgifter om din släkt som Du tidigare inte känt till.
Datorvana krävs + en hemdator kopplad till internet.

Nybörjarkurs 1
Kursstart 17 september klockan 10.00 - 12.30
Anmälan görs till Medborgarskolan.se
Gå in på vår hemsida, engelholms-släkt.se under kurser där blir du länkad direkt till Medborgarskolan.

Nybörjarkurs 2
Kursstart 23 september klockan 17.30 - 20.00
Anmälan görs till Medborgarskolan.se
Gå in på vår hemsida, engelholms-släkt.se under kurser där blir du länkad direkt till Medborgarskolan.

Påbyggnadskurs (8 gånger)
(förutsätter medlemskap i föreningen)
Påbyggnadskursen är en fortsättning på nybörjarkursen där vi på ett strukturerat sätt gräver djupare i olika källor och ämnesområde.
Kursstart 1: Torsdag 19 september kl. 18.30—21.30
Kursstart 2 Fredag 19 september kl. 10.00– 13.00
Lite ur innehållet:
Mer om kyrkböcker
Mantalsforska, Kart/gårdsforskning
Bouppteckningar
Domböcker
Emigrantforska
DNA
Soldater/båtsmän
Fader okänd, barnhusbarn, fosterbarn
Kostnad 600:-
Anmälan: engelholm.genealogi@gmail.com

Kurs i Paleografi (7 gånger 2 timmar, varannan tisdag em.)
I kursen hjälper vi varandra, med hjälp av en erfaren och kunnig släktforskare, att tyda svårlästa texter.
(förutsätter medlemskap i föreningen)
Du som redan går paleografikurs och avser att fortsättningsvis göra så, behöver inte göra en ny anmälan.

Paleografi 1
Kursstart: Tisdag 10 september klockan 14.00.
Paleografi 2
Kursstart: Tisdag 17 september klockan 14.00.
Kostnad 200:- för respektive kurs
Anmälan: engelholm.genealogi@gmail.com

De Piperska breven (i huvudsak 1700-talstext)
Kursstart: Måndag 9 september klockan 10.00
(förutsätter medlemskap i föreningen)
Kostnad: 200:-
Kontakta Britt Paulsén för mer information samt anmälan.
e-post:britsen123@gmail.com

Fortsättningskurs 1-7 (förutsätter medlemskap i föreningen)Fortsättningskursen är av mer ”social” karaktär där vi träffas och hjälper varandra.
Kursen är 5 gånger, var tredje vecka under terminen.
Du som redan går fortsättningskurs och avser att fortsättningsvis göra så, behöver inte göra en ny anmälan.

Kurs 1: Kursstart den 11 september klockan 10.00
Kurs 2: Kursstart den 11 september klockan 18.30
Kurs 3: Kursstart den 18 september klockan 10.00
Kurs 5: Kursstart den 25 september klockan 10.00
Kurs 6: Kursstart den 27 september klockan 10.00
Kurs 7: Kursstart den 25 september klockan 18.30
Kostnad 200:-
Anmälan: engelholm.genealogi@gmail.com

Disgen 2019 (5 gånger)
Start Måndag 30 september klockan 09.30 – 12.00
Kostnad 200:-
Anmälan: engelholm.genealogi@gmail.com

Bodknodd, ranchägare och bankir

Text av Britt Paulsén

Swen Magnus Swenson

Det sägs att det var en örfil som skickade honom till ”Amerkat.” Någon har sagt att han byggde sin förmögenhet på slavarna i södern. Båda sakerna får tas med modifikation. Vad man dock kan ta ad notam är hans födelse. Swen Magnus Swenson föddes i februari 1816 i Lättarp, Barkeryds socken i Småland. Han var näst äldst av rusthållaren och nämndemannen Sven Israelssons och hustrun Margretes fem barn. Storebror Johan skulle komma att spela en betydande roll på hemmaplan i broderns framtida vandring.

Hemmanet syntes välbärgat, men dåliga tider krävde hårt arbete för att hålla nöden borta. Om det var detta eller Swen Magnus annorlunda beteende, som var anledning till att han skickades till en av faderns släktingar, vet vi inte. Som 13-åring hamnade han i brukssamhället Älmeshult i N Solberga socken. Tillvaron som fosterson varade inte länge och hågen stod inte till jordbruket.

Eksjö var vid den tiden en gammal handelsstad och dit hittade han vägen. Anställningen som bodbiträde passade honom förträffligt. Vid något tillfälle hade Swen M tydligen retat upp sin arbetsgivare och det var nu, som den beryktade örfilen utdelades. Enligt tjänstehjonslagen en helt korrekt bestraffning. I vredesmod lämnade ”knodden” sin anställning, inte för Amerika utan för Karlskrona. Initiativet skulle visa sig bana vägen till en oanad framgång här i livet. Han fick arbete i en stor järnhandel och med sinnet för siffror och affärer avancerade han till bokhållare.

En annan utförsgåva, som han hade, var att kunna skaffa kontakter och inflytelserika sådana. Nu började framgångarna träda in i den unge smålänningens tillvaro. Örlogsstationens kommendant, amiral Carl Reinhold Nordenskiöld var den kontakt, som via sin bekantskap med svensk-norske konsuln Severin Lorich, skulle hjälpa honom till Amerika.

I februari 1836, med ett rekommendationsbrev från Nordenskiöld till Lorich på fickan, avseglade han med briggen Rhine från Göteborg - destination New York. Resan finansierades genom att hans chef, järnhandlaren, gett honom i uppdrag att ansvara för en frakt varor, som skulle avyttras i NY.

Nu blev det inte så eftersom briggen, innan hamn, fattade eld och passagerarna fick ta sig iland efter bästa förmåga. Genom en intensivkurs på en skola i Sing Sing (New York) lärde han sig språket på två år. Beskyddaren Lorich ordnade en anställning till honom, där han precis som i Karlskrona klättrade till bokhållarens status. Baltimore blev efter en tid, den plats han flyttade till.

Här i staden fann han språngbrädan till de stora framgångarna i ”Amerkat” B&O (Baltimore and Ohio Railroad) tog honom under sina vingars beskydd. Bättre kunde det inte bli, eftersom det var nu, man började med järnvägsbyggandet. Bondpojken från Lättarps by vann snart ledningens förtroende. 1838 fick han i uppdrag, att resa till republiken Texas för att undersöka möjligheterna till att bygga järnvägar där.

Swen Magnus anlände till Galvestone likt en Fågel Fenix. Resan gick sjöledes och båten gick i kvav. Tydligen hade han fått varor med sig även denna gång, av vilket slag förmäler inte historien, men han bärgade, vad som fanns av värde. Han installerade sig i Galvestone och började sin vana trogen att söka efter lämpliga affärskontakter. Uppdraget för B&O glömde han totalt bort. Den småländske ”nasaren” med stranddrivna varor blev snabbt känd i trakten. Han uppmärksammades av en Mr Adrian, handelsman i Columbia, där han blev anställd som handelsresande. I fyra år kuskade han runt med häst och vagn utefter östra Texas mer eller mindre befintliga vägar och blev mycket uppskattad och efterlängtad. Den här tiden ger honom ordentliga kunskaper om Texas och dess befolkning, en period som skulle föra honom längre än någon kunnat ana..

Nära Richmond låg den stora

bomullsplantagen Finckley. Den omfattade 500 acres och på plantagen arbetade ett 40-tal slavar. Ägaren, dr George W Long och hans unga hustru Jeanette kom att bli mycket nära vänner till Swen M. Med sviktande hälsa försöker dr Long få vännen Swen att ta över skötseln av de stora ägorna. Denne tackar dock nej. Han vill inte svika sin kompanjon Adrian och de affärer de driver tillsammans. Kort efter detta samtal dör Long och

den unga hustrun får med tiden svårt att driva den stora plantagen. I bakgrunden har dock Swen funnits och han träder delvis in som hjälp. Den slutliga lösningen kommer, då han ber sin ett par år äldre morbror, Svante Palm
att komma över till Texas och ta hand om hans och gamle Adrians affärer. Morbrodern kommer och en tid därefter gifter sig Swen M med den unga änkan. Mot sin vilja drev han plantagen med slavar; anpassning var nödvändig. 1850 dör hustrun och året efter gifter Swen M om sig med Susan Margaret McCready, kusin till den första hustru.

Den stora egendomen blev nu helt hans och än en liten tid, efter det Finckley avvecklats, använde han slavar. De landområden intill Coloradofloden som i dag ingår i Austin ”metropolitan area” köpte Swen. Här lät han bygga sitt hemman *Govalle* (gott bete) som blev hans bostad i över 10 år. Det var nu som idén kom att få svenska arbetare i stället för slavar. I akt och mening gjorde han nu runt 50 -talet sin första resa hem till Sverige.

Under ett par månaders tid stannade han i Barkeryd. Värvningskampanjen gick trögt.

Budskapet var att man fick fri resa hela vägen om man bara förband sig att arbeta för Swenson i två år. Efter det kunde man få köpa billig, god jord för egen odling. Han kunde ge arbete och framtid åt även den fattigaste. Folket var försiktigt - man kunde ju inte resa iväg så där hals över huvud. Dessutom var ju pigor och drängar bundna av sitt årskontrakt.

När Swen återvände hade han bara lillasyster Anna i sällskap, Anna som reste mot föräldrarnas vilja. Värvningsresan gav dock framtida skördar.
Storebror Johan på Långåsa, duktig jordbrukare, kyrkvärd och nämndeman skulle bli hans agent. Han blev den som värvade bygdens män och kvinnor, hjälpte och stod bi med goda råd, saklig och uppriktig information och som hjälpte de emigrerande skarorna med avfärden från hembygden. Den första, större gruppen på ca 40 personer reste över till Texas året efter Swens besök.. Med i gruppen fanns Swens mor Margrete, som den stormiga och farliga resan till trots, ville se sonens domäner. Flera släktingar fanns med i gruppen, av dessa kom flera att bli fortsatta magneter och dra sina släktingar till Texas. I Texas svenskhistoria blir dessa de berömda 48-orna – pionjärerna.

I staden Austin hade Lättarpspojken affär och byggde vid tiden för svenskarnas ankomst ett stort hotell, där flera kunde få arbete. Svenskarna behövde därmed inte bli kvar vid det heta och feberhärjande kustområdet Ytterligare markområden köptes upp med tanke på avstyckning åt de svenskar som man väntade skulle komma.
Stor uppmärksamhet blev det d. 1 juni 1867 när ett extratåg från Forserums station med 100-talet personer anlände till Göteborg för vidare färd till Texas. De flesta var i åldern 15-30 år och de kom att hamna i Austin, Travis och Williamson med farmen Govalle som centrum. I hembygden arbetade broder Johan vidare och under 1870-talet anlände ca 1 000 svenskar till Texas.
Systemet med denna emigration byggde på Swens förmåga att expandera i land och näringar. I hans stora kontaktnät fanns den betydelsefulla länken Sam Houston, Texas förste guvenör och som tidigare varit republiken Texas president. Hans karriär hade haft en begynnelse liknande Swens och han kunde tipsa denne om utvecklingsplanerna som ledde till lönande markköp. Speciellt de som anskaffades kring det då växande Austin. Swen fick också goda tips när det gällde investeringar i de väldiga landområden, där man planerade järnvägsbyggen. Där skaffade han sig nästan gratis betesmark åt framtida kreaturshjordar.

Snart började det dock brännas under Swens fötter. Några dagar innan kriget 1861 inleddes satte han sig själv och familjen i säkerhet. Under förevändning att behövde kurera sin reumatism vid de heta källorna i Monterrey i Mexiko lyckades han få guvernörens tillstånd att resa ut. Det sägs att familjen skulle ha haft militären

hack i hälarna när man passerade gränsen hösten 1863. Han hade dock ordnat med sina affärer innan flykten. Swens kusiner Carl Gustaf och August Palm övertog hans ekonomiska intressen. Avtalet som skrevs gällde sex år; en tid inom vilken kriget borde vara över och som förhoppningsvis ledde till seger för Nordstaterna, hoppades man. Ungefär samtidigt grävde Swen ner guld till ett värde av 40 000 dollar under en spis. Han var ju impopulär på grund av motviljan att ha slavar i sin tjänst.
I Mexiko fortsatte han sina affärer, men nu var de inriktade på bomullshandeln. Han hade nu nytta av sitt vidsträckta kontaktnät. Under denna exil reste han hem till Sverige för att besöka familjen.
(Det sägs att han rest minst 20 ggr över Atlanten och hem till Småland)

Hemma i Barkeryds socken arbetade brodern Johan på Långåsa idogt med skördar, förtroendeuppdrag och emigranter. Swens förtroende för honom var odelat och vid ett besök hemmavid köpte ”Rike Swenson” (han kallades så) Herresätet Ingsberg. Detta var tänkt som en bostad på ålderdomen för honom och familjen. Året var 1874 och köpeskillingen 65 000 kronor. En sägen är att den vackra herrgården betalades med bomull som skeppats från Texas till Göteborg och därifrån vidare till väverierna i Alingsås, Norrköping m.fl. Pålitlige Johan fick medverka till att få ut bomullen. Ingsberg då! Den blev Johan ombedd att ta hand om. Denne lämnade över sin gård i Långåsa till äldste sonen, att förvalta. Själv förvaltade han Ingsberg fram till sina döddagar. Swen upplevde aldrig ålderns höst hemma i Barkeryd.

Liten epilog.

Efter inbördeskriget i USA återvände Swen med familj, dock inte till Texas. Han sålde Govalle och avvecklade en stor del av övriga tillgångar. Förlusterna i krigets spår avhjälpte han dock snabbt och sockerodlingar blev nästa gren, framgångsrik som allt annat.
Huvudkvarteret blev New York, där affärsvärlden ledde honom vidare. Finansbolaget Stenson Perkins & Co öppnade kontor på Wall Street. Det övergick till att bli S M Swenson & Sons med bankverksamhet i fokus. Bolaget blev en föregångare till First National City Bank sedermera utvecklad till Citibank, i dag en av USA:s största banker.
Trots titeln bankir administrerade han större boskapsrancher än någonsin. Han hade då fyra rancher om tillsammans 260 000 acres. ”Heads of cattle” märktes med SMS, fast omvända S. Imperiets kärna omfattade även 400 000 acres uppdelat på tre enheter som fått namn efter hans tre överlevande barn: Eleonora, Ericsdale och Mount Albin Ranches. De utarrenderades till barnen mot 5% ränta. Arvingarna skulle göra rätt för sig. Runt rancherna utvecklade orter och Ericsdale blev omtalad för sina ”Swedish cowboys”. Imperiet finns fortfarande i Texas och i släktens ägo, där boskapen än i dag märks med SMS.

1896 den 13 juni gick Swen Magnus Swenson ur tiden i bostaden i Brooklyn Kings NY. Han ligger begravd i familjegraven i Woodlawn Cemetry, Bronx NY.
Två år tidigare dog mamman Margrete och storebror Johan . Föräldrarna och brodern har fått vilorum i familjegraven på Barkeryds kyrkogård, där Swen lät uppföra en vacker sten med inskriptioner över de tre.

Gården i Långåsa finns kvar i släkten och ägs av en sondotters son-son.

FIVE CENTURIES

A Study Centering Around Höja,
Kristianstads Län, Sweden

by Karen H. Van Etten
Palm Desert, California

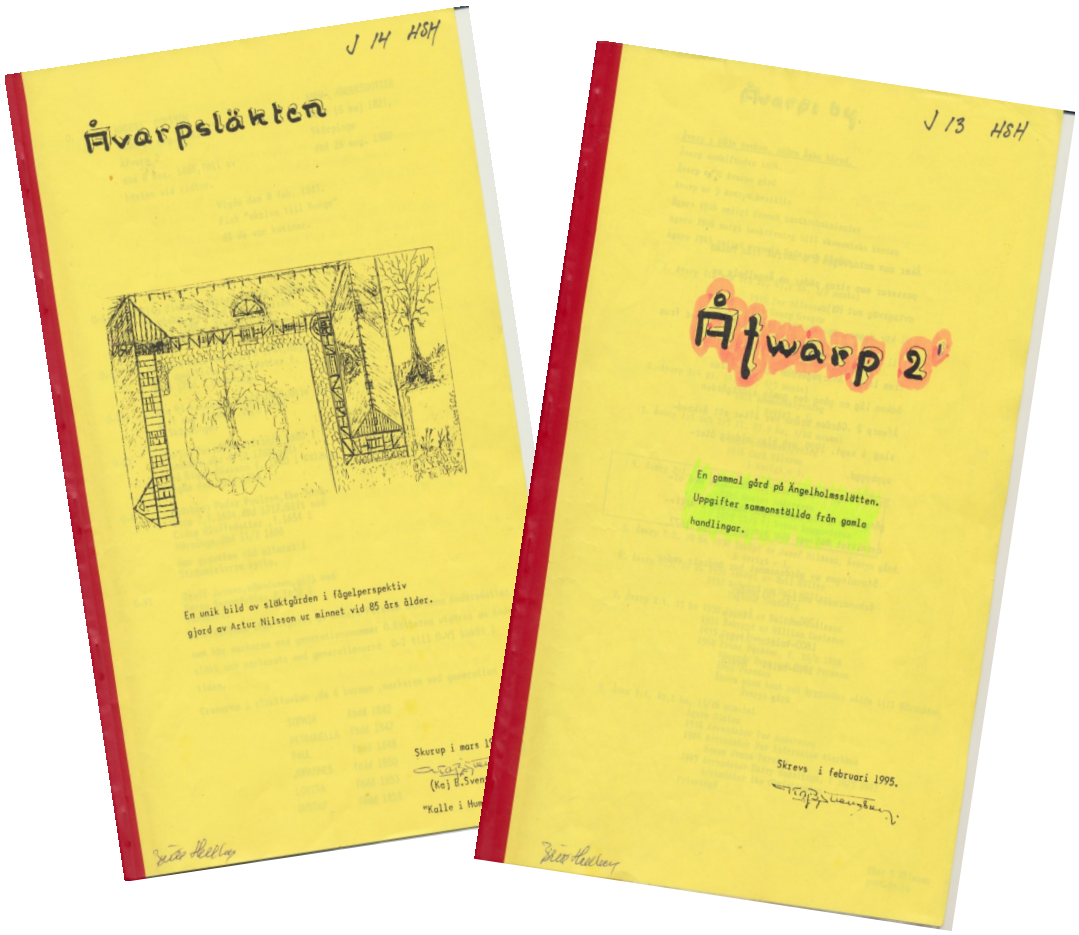
Det kom ett mejl till föreningen från Karen H. van Etten från Kalifornien, USA. Karen har anor från Höja socken, och har forskat i Höja församling så långt tillbaka som till 1500-talet.
Hon har haft god hjälp av två personer från Sverige som båda hade kontakt med Karen men var ovetande om varandra men av en slump träffades på kyrkogården i Höja.

Boken är mycket omfattande och är på 742 sidor, vi har inte skrivet ut den då det är många sidor och innefattar alla byarna i Höja församling, och dess invånare med namn, födelsedatum, vigda, och avlidna som bodde i gårdarna, torpen och andra små stugor. Även pigor och drängar är inräknade. Karen har även letat upp bouppteckningar och forskat i domböcker som skildrar livet i byn.

Boken finns i lokalen på våra datorer och är tillgänglig för alla.

Höja kyrka

Åker man motorvägen norrut från Malmö passerar man strax söder om Ängelholm avtagsvägen mot Höja.
Om man kör den vägen och efter några minuter dyker en mindre avtagsväg upp mot Åvarp, en bit längre fram ligger Åvarpsgården. Där bakom låg en gång den gamla släktgården Åfwarp 2.

Gården brann ner efter ett åsknedslag i september 1929 och blev inte uppbyggt igen.
Den mäktiga Åvarpsfamiljen skildras med utgång från gamla handlingar i dessa två skrifter med början 1677.
Dessa intressanta skrifter och mycket annan litteratur finns i vårt gedigna bibliotek.